

УДК 004

ӨНӨР ЖАЙ ИШКАНАЛАРЫ ҮЧҮН ВЕБ-САЙТТЫ ИШТЕП ЧЫГУУ КУРАЛДАРЫ

*Сатибай уулу Бектурсун – окутуучу,
Тойчубай кызы Айденек – магистрант,
Талантбек кызы Канзада - магистрант,
Ош мамлекеттик университети
Ош, Кыргыз Республикасы*

Аннотация: Бул макалада веб-сайттарды колдонуу аркылуу энергетика тармагынын негизги багыттарын чагылдыруу, веб-сайттарды иштеп чыгуунун актуалдуулугу талкууланат. Макаланын максаты - веб-сайттарды иштеп чыгуу куралдарын талдоо, мүнөздүү жөндөмдөрүн чагылдыруу жана сүрөттөө. Вебсайтты иштеп чыгуунун ар кандай шаймандарынын техникалык мүмкүнчүлүктөрү, артыкчылыктары жана кемчиликтери дагы ачыкка чыгарылды, бул орто мектепте программалоо темасын үйрөнүүдө маалымдама болуп калат.

Түйүндүү сөздөр: өнөр жай, технология, сүрөт, сайт, веб-сайт, маалымат, глобалдык тармак, маалыматтык технологиялар, интернет, баракча, жумуш, ресурс.

ИНСТРУМЕНТЫ РАЗРАБОТКИ ВЕБ-САЙТОВ ДЛЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

*Сатибай уулу Бектурсун –преподаватель,
Тойчубай кызы Айденек – магистрант,
Талантбек кызы Канзада - магистрант
Ошский государственный университети
г.Ош, Кыргызская Республика*

Аннотация: В данной статье рассмотрены вопросы выражения основных направлений энергетической отрасли посредством использования web – сайтов, актуальность разработки web – сайтов. Целью статьи так же является анализ средств разработки web – сайтов, выделяются и описываются характерные способности. Так же раскрыты технические возможности, преимущества и недостатки различных средств разработки сайтов, что послужит справочником при изучении темы программирования в старших классах.

Ключевые слова: отрасль, энергетика, технологии, имидж, сайт, Web – сайт, информация, глобальная сеть, информационные технологии, Интернет, страница, работа, ресурс.

WEBSITE DEVELOPMENT TOOLS FOR INDUSTRIAL ENTERPRISES

Satibay uulu Bektursun - teacher,
Toychubay kyzy Aydenek - master's student,
Talanbek kyzy Kanzada - master student
Osh State University
Osh city, Kyrgyz Republic

Annotation: This article discusses the issues of expressing the main directions of the energy industry through the use of web sites, the relevance of the development of web sites. The purpose of the article is also to analyze the development tools for web sites, highlight and describe the characteristic abilities. The technical capabilities, advantages and disadvantages of

various website development tools are also disclosed, which will serve as a reference when studying the topic of programming in high school.

Key words: *industry, energy, technology, image, site, Web site, information, global network, information technology, Internet, page, work, resource.*

Алгачкы маалыматтар. Бүгүнкү күндө энергетика тармагындагы ишканалар эң татаал технологиялык комплекстер. Натыйжалуу, үзгүлтүксүз жана ишенимдүү иштөө алар үчүн өтө маанилүү. Энергетика - интеграцияланган бизнес-моделдин негизинде ойногон стратегиялык тармак. Эң башкысы - ишканаланын максаттарына сөзсүз жетишүү. Алдыга коюлган тапшырмаларды аткаруу үчүн чечим кабыл алуу эрежелеринин топтому колдонулат жана бул жерде бардык ыкмалар жакшы.

Заманбап маалыматтык технологиялар энергетика тармагынын негизги жардамчысы катарында турат. Технологиялык имидж дагы бир маанилүү деталь. Веб-сайт - бул имиджди калыптандыруунун бирден-бир ыкмасы, анткени заманбап дүйнө дүйнөлүк Интернет менен көбүрөөк байланышкан. Бизди кызыктырган энергетика тармагындагы жаңылыктарды күн сайын жалпыга маалымдоо каражаттарынан гана эмес, Интернеттен да пайдаланып, маалымат табуунун жеңил жана жөнөкөй процессинин артында кандай технологиялар тургандыгын ойлонбостон табабыз.[1] Глобалдык тармактын баракчалары кандайча түзүлгөндүгү, алардын ар кандай техникалык шаймандарда эмнеси менен ар башкача көрүнүп жаткандыгы, тигил же бул сайттын жаратуучусу ким экендиги жөнүндө ойлоно бербейбиз.

Компаниянын имиджин түзүү жана жогорулатуу веб-сайтты түзүүнүн негизги максаттарынын бири. Веб-сайт (англисче веб-сайтынан: web - "web", "тармак" жана сайт - "орун", түзмө-түз "тармакка жайгаштыруу") - бул документтердин жыйындысы, кыскача баракча, ар кандай маалыматтарды камтыган, бар негизги бет. Көрүнүктүү өзгөчөлүк - бул ариптин атайын түрүндө баса көрсөтүлгөн же сүрөттүн жардамы менен берилген гипершилтемелер. Ар бир сайттын глобалдык тармакта өзүнүн дареги жана сактоо орду болот. Домендик аталышты колдонуп, белгилүү бир веб-сайтты таба аласыз.

Веб-сайт - глобалдык Интернеттин негизги ресурсу. Өз кезегинде, жакшы сайт - бул ишканаланын же кандайдыр бир коммерциялык фирманын визит картасы. Каалаган колдонуучу сайтты көрүп гана тим болбостон, аны түзүүгө активдүү катышууга мүмкүнчүлүк алат. Бүгүнкү күндө JavaScript, PHP, HTML, CSS, FLASH, MySQL жана башка веб-сайттарды түзүү үчүн бир катар шаймандар бар.

HTML - бул текстти белгилөө куралы. Баштапкы тапшырма - текстти жайгаштыруу, анын структурасын тегдерди колдонуу менен сүрөттөө жана HTML иштеп чыгуучунун табитине ылайык документтерди түзүүдө жардам бере турган элементтердин жетиштүү санын камтыйт. [2] Документтин браузерди тарабынан жасалгаланышы иштеп чыгуучуга туура келбесе, анда HTML текстин форматтоо тэгдерин кошууга болот. Акыркы чара катары, CSS стилдер баракчаларын колдоно аласыз.

CSS - бул веб-баракчалардын дизайнын өркүндөтүү максатында иштелип чыккан каскаддык стилдик баракча тили жана аны иштеп чыгуучулар барактын көрүнүшүн жана сезимин түзүү үчүн колдонушат. HTML жана CSS колдонууда төмөнкүлөрдү түшүнүү керек:

- HTML-код текстти логикалык жактан калыптандырат, абзацтардын, графиктердин, таблицалардагы уячалардын жана катарлардын жайгашуу тартибин жана жайгашышын белгилейт.

- CSS тексттерди физикалык түрдө түзөт, абзац текстинин түсүн жана шрифттин, баш түстөрүн, таблицанын чек араларын ж.б.

Веб-баракчанын презентациясын анын структурасынан бөлүү Веб-дизайнерлердин тажрыйбасында жакшы деп эсептелет. Каскаддык стилдердин жадыбалдары динамикалык

эмес, бирок веб-баракчанын касиеттерин JavaScriptтин жардамы менен динамикалык түрдө өзгөртүүгө болот.

JavaScript. JavaScript популярдуу тил, анткени ал веб-баракчанын элементтерин кайра жүктөбөй өз ара аракеттенүү мүмкүнчүлүгүнө ээ. Бул касиет дизайн фрагменттерин жашырууга жана көрсөтүүгө, алардын дизайнын жылдырууга жана өзгөртүүгө мүмкүндүк берет. JavaScript төмөнкүдөй иштерди аткарат:

- сүрөттөр менен иштөө. Формалык маалыматтарды сценарийлер аркылуу иштеп чыгуу жана кабыл алуу эң ыңгайлуу. Бул маалыматты серверге жөнөтүүдөн мурун туура киргизилгендигин текшерүүгө мүмкүндүк берет. Графикалык файлдын туурасы, бийиктиги жана дареги сүрөттөрдүн негизги параметрлери болуп саналат жана динамикалык өзгөрүүлөр менен мүнөздөлөт.

- печенье менен иштөө. Кукилер - бул компютериниздеги тексттик файлдар. Аларда техникалык маалыматтар сакталат. Кукилерди колдонуп, окурмандын акыркы барган күнүн, сайттагы зыяратчылардын аракеттерин, паролдорду сактоого болот. Мунун бардыгы сайтты жекелештирүүгө мүмкүнчүлүк берет.

- катмарларды колдоо. Катмарлар - бул веб-баракчага бири-биринин үстүнө пикселдик тактык менен коюп, жайгаштырган HTML бөлүктөрү.

- формалар менен иштөө

- окуяларды көзөмөлдөө. Окуя - колдонуучунун аракети же документтин абалын өзгөртүү.

- жаңы терезелерди түзүү

- күндү жана убакытты аныктоо

- документтин мазмунун башкаруу. Буга чейин түзүлгөн документке каалаган маалыматты кошуу жана жаңы документти түзүү жазуу () ыкмасы менен жүргүзүлөт.

- учурда колдонулуп жаткан браузерди текшерүү жана универсалдуу документти колдонууда ага ылайыктуу кодду берүү

- Башка аракеттер.

PHP - бул веб-сайт менен иштөөнү автоматташтырган веб-сайттарды түзүү үчүн программалоо тили. PHP - скрипт - тил, HTMLде камтылган, чечмеленип, серверде аткарылып, натыйжасы гана кардарга берилет, ал браузерде аткарылбайт. PHP динамикалык барактарды жаратат, формалардагы маалыматтарды иштеп чыгат, сессияларды - кукилерди жөнөтөт жана кабыл алат. Маалыматтар базасын колдоо Веб-тиркемелерди маалымат базаларын колдонуп жазууну жеңилдетет. Маалыматтар базасынын серверлери менен оңой иштөө мүмкүнчүлүгү байкалаарлык артыкчылык. PHP камтылган сценарий тили. Бул иштеп чыгуучуларга динамикалык түрдө түзүлгөн баракчаларды түзүүгө мүмкүнчүлүк берет. [4]

MySQL - бул кыйла күчтүү жана тез байланышкан маалымат базасын башкаруу тутуму. Бул тутум Oracle Corporation тарабынан колдоого алынган жана LAMP, AppServ жана башка серверлердин бөлүгү болуп саналат жана өзү алыскы же жергиликтүү кардарлар кире турган сервер катары колдонулат. MySQL Windows 95, 98, NT, AIX, OpenServer, Linux, Tru64, HP - UX жана башкалар сыяктуу көптөгөн платформаларга өткөрүлүп берилген. ДББЖдагы суроо-талап процедуралары компиляцияланган C тилинде жазылган, бул аткаруунун жогорку ылдамдыгына мүмкүндүк берет. MySQL ODBC үчүн колдоо көрсөтөт.

AJAX, асинхрондук JavaScript жана XML, веб-тиркемелер үчүн интерактивдүү колдонуучу интерфейстерин түзүүгө болгон мамиле. Бул браузер менен веб-сервердин ортосунда маалымат алмашуудан турат. Ошондой эле, AJAX DHTML түшүнүгүнүн компоненти болуп саналат жана бир катар артыкчылыктарга ээ: издөө тутумдары, трафик үнөмдөө, интерфейстин ылдамдыгы жана сервердин кыскарган жүктөмү үчүн динамикалык жүктөлгөн мазмун жеткиликтүү эмес. [3] AJAX - бул өз алдынча технология эмес, ага байланыштуу бир нече технологияларды колдонуу түшүнүгүнүн ордун гана

ээлейт. Жана анын бир катар кемчиликтери бар: ишенимсиз туташуулардагы жаман жүрүм-турум, долбоордун татаалдыгы, браузерде JavaScript талап кылынат, орой программалоо менен ылдамдыгы төмөн, стандарттуу браузер куралдары менен интеграцияланбагандыгы жана башкалар.

HTML, JavaScript жана PHP башталгыч программисттерди үйрөнүү үчүн негиз болуп саналат. [5] Вебсайттар күндүн каалаган убагында иштейт. Алар кайсы гана тармакта иштебесин, күнү-түнү жарнамалык, маалыматтык, колдоо жана башка көптөгөн функцияларды аткарышат. Алардын ийгиликтүү иштеши үчүн бир эле мезгилде бир нече тапшырмаларды аткаруу маанилүү.

Корутунду

Энергетика тармагы белгилүү бир өзгөчөлүккө ээ экендигине карабастан, веб-сайттар тармактын негизги багыттарын, жарнамалык жана маалыматтык милдеттерин билдире алышат. Физика же энергетика, спорт же туризм - веб-браузердеги бардык маалыматтар веб-баракча катары көрсөтүлөт.

Бирок, жакшы иштелип чыккан сайт анда көрсөтүлгөн маалыматтарга кызыгууну ойготуп, жаңы инвесторлорду жана сатып алуучуларды кызыктырышы мүмкүн. Дүйнөлүк тармакка мүмкүнчүлүгү бар адамдардын саны күн сайын өсүүдө. Веб баракчанын ийгилиги белгилүү бир веб баракча канчалык деңгээлде даярдалгандыгына байланыштуу. Демек, ошол эле натыйжа ушул баракчада көтөрүлүп жаткан маалыматты жана, демек, бул маалымат билдирген тармактын багытын күтөт.

Шилтемелер

- [1] PEAR, pear.php.net/
- [2] Функция `parse_ini_file`, de2.php.net/manual/de/function.parse-ini-file.php
- [3] PEAR::Config, pear.php.net/package/Config
- [4] patConfiguration, www.php-tools.net/
- [5] patConfiguration-Tutorial, www.devshed.com/c/a/PHP/Easy-Application-Configuration-With-patConfiguration